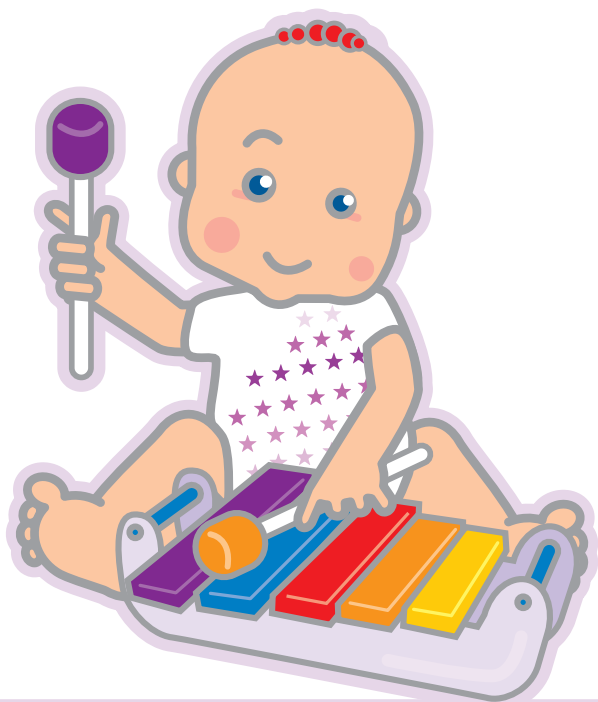
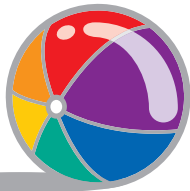

tặng vốn
Ngũ Vụng

tặng vốn Ngũ Vụng

Ngày Hoàn Tất

1 Hãy Ca Hát

2 Đọc Sách Mỗi Ngày

3 Hãy Nói Chuyện Với Bé

4 Hãy Nói Về
Thế Giới Chung Quanh!

5 Tiếng Kêu của Loài Vật

Tên _____

Các sinh hoạt này sẽ giúp bé truyền đạt qua hình ảnh, âm thanh, và các ngũ vụng mới.

Ngày Hoàn Tất

6 Vận Động Vui Tươi

7 Bức Tường Hình Ảnh

8 Kẹt Xe!

9 Hello, Ai Đó?

10 Đi Trốn! Đi Tìm!

★ Chúc Mừng!

Hãy Ca Hát

Bạn không cần phải có giọng oang vàng để có thể ca hát với bé! Những lời trong bài hát là cách tốt nhất để dạy bé học chữ mới. Hãy nghĩ đến những bài hát đơn sơ bạn còn nhớ đã từng hát khi còn thơ ấu, hoặc bạn có thể sáng tác bài hát mới! Thí dụ như thay chữ mới vào bài hát cũ trong bài “Kìa con bướm vàng” như:

Giờ ăn đến rồi

Giờ ăn đến rồi

Mời Ba xơi

Mời Mẹ xơi

Đưa bát cơm lên cao này

Đưa bát cơm lên cao này

Ta cùng ăn

Ta cùng ăn

Hãy hát với bé trong những sinh hoạt thường ngày: đi ăn, đi tắm, đi ngủ. Hoặc bạn có thể bế bé, đong đưa theo điệu nhạc từ máy hát.

Bài hát giúp bé nhận ra những sinh hoạt thường ngày một yếu tố quan trọng giúp bé cảm thấy yên tâm. Bạn cũng đang dạy bé học ngữ vựng mới một cách vui tươi, hoạt động.

Đọc Sách Mỗi Ngày

Tìm những sách có hình ảnh, màu sắc tươi sáng, hoặc tự làm một cuốn sách, như hình gia đình chụp chung, hoặc cắt tranh vẽ, hình ảnh từ sách báo, dán lên trang giấy mới. Đọc sách với bé, bằng cách chỉ tay vào hình ảnh, và cho bé biết đó là hình gì. Giúp bé chỉ tay theo hình trong sách, và nói:

Coi này, đây là hình Ông Nội

Bà ngoại mặc áo nâu, đeo kính trắng

Tóc bà cũng trắng luôn

Hãy đọc sách với bé mỗi ngày, trong lúc tắm cho bé, trước khi đi ngủ, trong lúc chờ đợi ở văn phòng bác sĩ, trong xe.

Bé đang được học nhiều chữ mới.

Hãy Nói Chuyện Với Bé!

Khi bé biết nhăn mặt làm xấu, biết u ơ theo tiếng nói của người lớn, hay biết chơi trò phun nước miếng làm mưa, là lúc bé đang bắt đầu biết làm quen với ngôn ngữ. Đây là những phương cách đầu đời bé tập đối thoại với bạn. Hãy cho bé thấy bạn đang thử đoán xem bé nói gì. Khi bé nói:

Aaaaaaa hay Ôôôôôôô

Hãy trả lời như đó là điều rất quan trọng vậy. Nhìn vào mắt bé, nói âu yếm, thí dụ:

Gì đó con?

Ồ! Vậy à! Rồi sao nữa?

Cho bé vài giây, để bé tự trả lời theo cách riêng của em. Bé có thể nói u ơ, làm mặt xấu, hay cựa quậy cả người. Bé sẽ thích thú nhìn vào mắt bạn, “trả lời” bằng âm thanh mới. Tuy lúc đầu nghe có vẻ hơi ngớ ngẩn, dần dần, bé và bạn sẽ tự sáng tạo ra cách trò chuyện, hiểu nhau bằng một thứ ngôn ngữ đặc biệt, mà bé và bạn vừa “sáng tạo”.

Bé đang học cách nói chuyện với người chung quanh qua âm thanh. Bé cần được yêu thương, chăm sóc, qua cả lời nói của bạn. Bé càng được nghe nhiều, khả năng ngôn ngữ của em càng mau phát triển theo thời gian.

Hãy Nói Về Thế Giới Chung Quanh!

Hãy chọn căn phòng nào quen thuộc nhất đối với bé. Nói chuyện với bé về những đồ vật trong phòng, như chiếc nôi bé nằm, máy hát, Ti Vi, thùng đựng đồ chơi, tủ đựng quần áo. Cho bé đến gần, để bé có thể nhìn thấy, hoặc chạm tay vào vật mà bạn đang nói đến. Khi còn quá nhỏ, bé có thể chỉ thích được ẵm bế, đi vòng quanh phòng, nghe tiếng nói của bạn nói với bé. Lớn hơn, bé thích chạm tay vào đồ vật chung quanh (để ý những vật này phải an toàn cho bé.) Hãy nói chuyện như bé đang trả lời bạn, mặc dù bé chỉ mới biết phun nước miếng nghịch, hay u ơ nói theo. Chẳng hạn như: **Cái nôi này của bé nè. Nôi làm bằng gỗ đó. Con đụng tay vào thử coi. Nó trơn láng à, mà coi chừng lạnh tay con nhé ! Còn đây là cái thảm. Mau gì đó? Mau đó! Hãy cho bé vài giây để trả lời.** Hãy kiên nhẫn cho bé cơ hội trả lời. Nếu bé nhìn đi chỗ khác, hãy ngưng câu chuyện, bé có thể hoặc đã mệt, hoặc chán, không muốn tiếp tục.

Phương pháp tập nói cho bé nhanh nhất, là hãy nói chuyện với bé, mọi nơi, mọi lúc, về bất cứ đề tài gì.

Tiếng Kêu của Loài Vật

Tiếng kêu của các loại gia súc, thú vật, là những âm thanh em bé dễ bắt chước, như tiếng chó sủa gâu gâu, tiếng mèo kêu meo meo. Tìm sách thích hợp cho tuổi của bé tại thư viện, hoặc tiệm sách, có hình các con thú nhiều màu sắc, chữ lớn, dễ đọc. Chỉ tay vào từng con vật, cùng đọc sách với bé. Hãy giả tiếng kêu của từng loại thú trong sách, và xem bé có bắt chước nói theo bạn hay không. Thí dụ:

Con bò kêu làm sao bé?

Boooooò Booooo

Để ý xem bé có bắt chước phát âm các tiếng này. Dần dần, bé sẽ tự phát âm khi bạn chỉ tay vào hình trong sách. Lớn hơn nữa, bé sẽ học tên loài vật một cách thích thú và dễ dàng.

Học tên loài vật, tiếng kêu của từng con, một cách vui tươi, sinh động qua hình vẽ, giúp bé thêm ngữ vựng về thú vật, màu sắc, tiếng động.

Vần Điệu Vui Tươi

Em bé rất thích bài hát có vần điệu giống nhau ở cuối câu. Hãy giúp bé học thêm ngữ vựng, bằng cách tập cho bé hát những bài có vần đơn sơ, dễ nhớ. Bé sẽ thích thú quan sát bạn vừa hát, vừa diễn tả theo điệu nhạc. Hãy nhớ lại những bài hát quen thuộc bạn đã biết từ bé, hay bạn cũng có thể tự sáng tác ra bài hát mới, hát với bé. Thí dụ:

Kìa con bướm vàng

Kìa con bướm vàng

Xòe đôi cánh

Xòe đôi cánh

Bướm bướm bay trên hoa hồng

Bướm bướm bay trên hoa hồng

Em ngồi xem

Em ngồi xem

Hãy chọn những bài hát có vần, dễ nhớ, nhiều hình ảnh ngộ nghĩnh, mà bạn có thể hát đi hát lại, hay cùng cười, cùng múa với bé, qua những âm thanh và hình ảnh tươi vui.

Dùng chữ có vần điệu đơn sơ, được lập đi lập lại nhiều lần, giúp bé học những chữ có vần với nhau dễ dàng hơn. Điều này sẽ giúp bé tập đọc, tập viết, tập đánh vần nhanh hơn khi bé lớn lên.

Bức Tường Hình Ảnh

Tìm hình ảnh nhiều màu sắc, hình gia đình, qua báo chí, hoặc album hình, chọn những màu sắc, hình ảnh nào mà bạn nghĩ bé sẽ thích. Chọn một bức tường trong phòng, hoặc tấm bảng treo cạnh nôi bé, hay trên bàn thay tã, thùng đồ chơi. Hãy tập thói quen chỉ tay vào những hình ảnh này ít nhất một lần trong ngày, và cho bé biết tên của người, hoặc vật trong hình. Thí dụ: đây là hình Ông Ngoại -- Chiếc xe này màu xanh. Khi lớn hơn, bé có thể biết chỉ tay vào hình, đợi nghe bạn nói. Hãy hỏi bé:

Hình Ông Ngoại đâu con?

và xem bé có biết nhìn theo, hay chỉ tay vào đúng hình hay không.

Trong chỉ vài tuần đầu đời, bé đã biết nhớ những chữ thường được nghe. Hãy thực tập phương pháp học chữ bằng hình ảnh này, hầu vốn liếng ngôn ngữ của em được dồi dào hơn khi bé lớn lên.

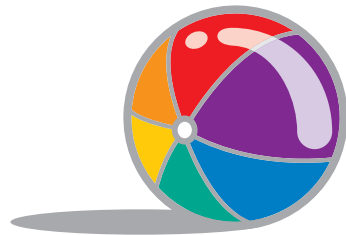

Kẹt Xe!

Kẹt xe thật là không vui tí nào, nhất là lúc có em bé ở trong xe! Mặc dù đây là lúc dễ chán ngán, bạn hãy lợi dụng dịp này để bé học thêm những chữ mới qua những quang cảnh mà bé không thường thấy ở nhà. Chỉ vào những chiếc xe trên đường, xe vận tải loại lớn, xe gắn máy, bong bóng, bông hoa, cây cỏ bên đường. Bạn cũng có thể hát những bài hát đơn giản với bé. Nếu không phải lái xe, bạn hãy đọc sách, kể chuyện, chơi ú-à, hoặc chỉ cần nói chuyện với bé cho qua thì giờ một cách vui tươi, bổ ích.

Hãy xem đây là giờ phụ trội bất ngờ mà bạn và bé được ở cạnh nhau. Bé sẽ có dịp làm quen với thế giới chung quanh, bằng cách quan sát những cảnh vật, xe cộ, tiếng động, mà hằng ngày bé không biết đến, hoặc không nghe thấy.

Hello, Ai Đó?

Bé có thể sẽ nhìn thấy bạn trả lời, nói chuyện điện thoại, và sẽ mau chóng biết thích cầm ống nghe, tay bấm số! Hãy tìm một cái điện thoại cũ, hoặc điện thoại đồ chơi bằng nhựa, để bé tập nói qua điện thoại. Khi bé cầm ống nghe lên, hãy nói: “Hello. Ai đó?”. Cầm ống nghe của bạn, áp sát vào tai, giả như đang nói chuyện với người khác trên đường giây. Bạn sẽ thấy bé bắt chước nói theo, cả cách lên xuống giọng, y như bạn đang nói chuyện thật với một người khác bên kia đường giây, dù thật sự bé chưa hề biết nói chữ nào! Cứ để bé tập trả lời khi có người thân gọi đến. Bé biết thích nghe giọng nói của người bên kia đường giây, và ngược lại, thân nhân, người quen của bạn, cũng sẽ thích thú nghe tiếng bé “trả lời” bằng ngôn ngữ em bé của bé!

Nói chuyện điện thoại là phương cách vui để khuyến khích bé học và xử dụng vốn liếng ngôn ngữ của bé. Đây là chuyện bé sẽ luôn thích thú làm trong tương lai.

Đi Trốn! Đi Tìm!

Bao nhiêu lần trong ngày bạn lại thấy mình đang phải đi tìm một món đồ vật nào đó trong nhà. Hãy dùng dịp này để tập cho bé học tên các đồ vật trong nhà. Bé bé đi theo, đi từ phòng này sang phòng khác, và hãy nói một cách chậm rãi, rõ ràng:

Chìa khóa xe của mẹ đâu rồi?

(hoặc kính đeo mắt, quần áo, tã lót của bé)

Giả vờ nhặt một quyển sách lên, rồi nói:

Đây có phải là chìa khóa xe không bé?

Không đúng rồi! Quyển sách mà!

Hay cái này?

Cũng không phải luôn!

Trái banh của bé nè!

Khi tìm thấy món đồ mà bạn muốn tìm, hãy nói:

Phải đây là chìa khóa xe của mẹ không?

Đúng rồi!

Tìm thấy rồi!

Bé được vừa nghe, vừa nhìn thấy nhiều đồ vật khác nhau. Bé sẽ học được tên của những đồ vật bình thường chung quanh bé, và cũng học cách đi tìm những gì bị bỏ quên đâu đó trong nhà.

10

em bé

Ghi chú